

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 360/2024-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 2To/71/2023-440 zo 14. februára 2024, rozsudku Okresného súdu Čadca sp. zn. 2T/16/2021 z 28. marca 2023, príkazu sp. zn. 2Tp/29/2020 z 23. júla 2020, opatreniu sp. zn. 2Tp/23/2019 z 24. júna 2019, opatreniu sp. zn. 2T/16/2021 zo 4. mája 2021, uzneseniu Okresného súdu Žilina sp. zn. CA-2T/16/2021 z 9. apríla 2024, opatreniu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Čadca z 27. januára 2020 o vyhlásení sťažovateľa do pátrania, uzneseniu ČVS: ORP-158/OO-CA-2019 z 28. januára 2020, uzneseniam ČVS: ORP-158/OO-CA-2019 z 10. augusta 2020 a 1. mája 2020, uzneseniu z 31. marca 2019 v spojení s uznesením Okresnej prokuratúry Čadca č. k. Pv 233/195502-4 z 30. apríla 2019, rozhodnutiu Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Žiline ČVS: KRPZ-ZA-OPP-270-001/2019 z 10. júna 2019, ako aj proti postupu predchádzajúcemu uvedeným rozhodnutiam takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 28. júna 2024 domáha vyslovenia porušenia práv vyplývajúcich z čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 1 a 2, čl. 50 ods. 2, 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 6 ods. 1, 2, 3 písm. a), b), c) a d), čl. 5 ods. 1 písm. a), b), c) a e), ods. 2 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“) samostatne, ale aj v spojení s čl. 8 ods. 1 dohovoru, s čl. 13 dohovoru, s porušením čl. 1 ods. 1 ústavy a čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 2 a 5, čl. 154 ods. 4 ústavy rozhodnutiami označenými

v záhlaví tohto uznesenia a postupom označených porušovateľov. Sťažovateľ navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutia a postupy a vrátiť vec na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a ostatných príloh vyplýva, že Okresný súd Čadca (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 2T/16/2021 z 31. mája 2023 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) sťažovateľa uznal za vinného zo skutku kvalifikovaného ako prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona a uložil mu trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiacov, ktorého výkon podmienene odložil za uloženia probačného dohľadu s určením skúšobnej doby 1 roka, ako aj trest zákazu činnosti na dobu 1 roka. Krajský súd uznesením č. k. 2To/71/2023-440 zo 14. februára 2024 odvolanie sťažovateľa podané proti napadnutému rozsudku podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Celé trestné konanie je zmätočné, protiústavné, postihnuté excesmi orgánov činných v trestnom konaní (ďalej len „OČTK“) a súdov v neprospech sťažovateľa. Sťažovateľ bol neprávom na základe nezákonného stíhania a postupov uznaný za vinného a potrestaný za účelovo naformulovaný trestný čin na základe protiprávnych aktivít policajtov. Rozhodnutia súdov sú založené na hypotézach a manipulatívnych svedectvách bez objektívnych dôkazov, sú pochybné a predstavujú zásah do objektívnej spravodlivosti, sú hrozbou pre porušenie prezumpcie neviny. Skutok, ako je uvedený v skutkovej vete, sa nestal, nebol podľa zákona preukázaný, neboli odstránené sporné tvrdenia policajta a sťažovateľa. Odvolací súd ignoroval dôvody obhajoby a odvolania sťažovateľa a zmohol sa iba na formálne replikovanie záverov prvostupňového súdu, ktorý len opakoval pseudoargumenty prokuratúry a OČTK. V celom konaní sú ignorované dôvodné námietky sťažovateľa, ide o formálny výkon pseudospravodlivosti, v materiálnom význame to predstavuje *denegatio iustitiae*.

4. Za porušenie práva na spravodlivý proces považuje sťažovateľ opomenutie doručovať mu písomné vyjadrenia protistrán, ako napríklad tajné návrhy na vyšetrenie duševného stavu, ku ktorým nedostal pred rozhodnutím priestor sa vyjadriť. Ide o zásah do súkromia duševnej integrity absolútne nezdôvodneným a svojvoľným príkazom za nekondiktórneho postupu v jeho neprospech a takto vykonaný dôkaz súdy nijak nereflektujú a zakladajú na ňom svoje rozhodnutia. Porušením práv sťažovateľa je aj doručovanie písomností ľst'ou tak, že odbernú lehotu nastaví (súd, OČTK) na 18 dní, špekulatívne rátajú s uplatnením fikcie doručenia v neprospech dotknutej osoby, čo predstavuje porušovanie práva na rešpektovanie korešpondencie a súkromia. Naposledy doručené predvolanie na pojednávanie o odvolaní bolo sťažovateľovi doručené dva dni po vykonanom verejnom pojednávaní o odvolaní. Súd protiprávne nariadil a vykonal pojednávanie bez prítomnosti sťažovateľa, hoci nemal riadne vykázané doručenie, ide o protiústavné zmarenie práva na obhajobu. Odvolací súd nedoručil sťažovateľovi ani jedno podanie z prokuratúry na zaujatie stanoviska, jeho odvolanie v podstate odignoroval a svojvoľne zamietol v úmysle zmať právo obvineného na účasť na verejnom zasadnutí a právo vyjadriť sa k vyjadreniu prokurátora.

5. Sťažovateľ odkazuje na odvolacie námietky o neúplnosti zistenia skutkového stavu (nepreukázanie jazdy a výšky zakázaných látok v krvi počas údajnej jazdy), o nezákonnosti prípravného konania a postupu OČTK a súdu prvého stupňa, o nezákonnosti dôkazov, o neunesení

dôkazného bremena, o nesprávnosti výroku o vine, o nesprávnosti skutkovej vety (uviedenie času obhliadky vozidla), o porušení práva na poučenie od OČTK, o porušení zákazu sebaobviňovania, o porušení povinnej obhajoby pre nezákonne ustanoveného advokáta a nezákonné zrušenie ustanoveného advokáta, o nezákonom vykonaní znaleckého skúmania, o nezákonom donútení výkonu znaleckej činnosti, o neoprávnenom prístupňovaní osobných údajov, o nezákonne vyhlásenom pátraní na dodanie do údajného výkonu trestu a hrubom zásahu do prezumpcie neviny takýmto postupom OČTK, o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia pre jednostrannosť argumentácie súdu v prospech obžalobcu, o nesprávnosti záverov znalca.

6. Opatrenie okresného súdu sp. zn. 2Tp/23/2019 z 24. júna 2019 o nezákonom a svojvoľnom ustanovení obhajcu a opatrenie sp. zn. 2T/16/2021 zo 4. mája 2021 o zrušení obhajcu sú protiprávne, obchádzajú zákon, vyšší súdny úradník neoprávnené zasahuje do konania a do výlučnej právomoci sudcu, najmä pre porušenie práva na zákonného sudcu. Nie je zrejmé, na základe čoho policajti usúdili potrebu ustanovenia obhajcu, keď nemal potrebu ustanoviť ho v začiatkoch konania a v deň skutku 11. februára 2019, keď vraj sťažovateľ nebol spôsobilý na údajné vedenie vozidla a na procesné úkony. Naopak, OČTK mali riadne poučiť pred zásahom do práv a vtedy ustanoviť obhajcu. Protiprávne konanie neodstránil prokurátor ani súd. Príkaz okresného súdu na vyšetrovanie duševného stavu sp. zn. 2Tp/29/2020 z 23. júla 2020 neobsahuje žiadne odôvodnenie, neexistuje proti nemu obrana, čo je protiústavné, bol vydaný v rozpore so zákonom bez odôvodnených návrhov a konfrontácie s obhajobou (túto námietku vzťahuje sťažovateľ aj na uznesenie Okresného súdu Žilina sp. zn. CA-2T/16/2021 o trovách štátu).

7. Porušenie práva na zákonného sudcu spočíva aj v odmietnutí súdom rozhodnúť o návrhu na prerušenie kvôli prejudiciálnej otázke, o odňatí a prikázaní veci inému súdu. Spočíva v nezodpovedaní otázky zákonnosti a ústavnosti postupov a neúplných procesných poučení policajtov, keď podozrivú osobu mali podľa zákona poučovať, že ak sa tri hodiny po skutku nepodrobí testom odberom krvi, bude trestne stíhaná za skutok podľa § 289 ods. 2 Trestného zákona. Odopretie podrobiť sa je *de facto* výkon práva odoprieť výpoveď. Vec sp. zn. PL. ÚS 17/2023 sa sťažovateľa priamo týkala, aj keď bol stíhaný za prvý odsek, pretože otázka ústavnosti tohto ustanovenia priamo súvisí s postupom policajtov. Kľúčový dôkaz bol získaný pod protiprávnou a protiústavnou hrozbou priamo zákonom. Neprerušenie odvolacieho konania pred vyriešením ústavného konfliktu tak má podstatný význam, a nie, ako iracionálne vyhodnotil odvolací súd, že je to irelevantné.

8. Dôkazom hrubej nezákonnosti postupov OČTK je aj neúplnosť, nepresnosť, nesprávnosť a protiústavnosť konkludentného zastrasovania zbraňami a trestným stíhaním pri odopretí podrobeniu sa úkonom podľa ich predstavy alebo úplná absencia procesných poučení nekalo daných zdrogovanej podozrivej osobe. Výpovede policajtov sú účelové a procesne neúčinné, keďže zisťovali okolnosti o spáchaní skutku od osoby zdrogovanej bez poučenia o právach, pred detoxom, bez obhajcu, bez zdravotného ošetrenia, čo porušuje zákaz sebaobviňovania.

9. Obžalovaný skutok nie je protiprávny, i keby sa stal tak, ako nepravdivo konštruuje obžaloba. Konštatovanie súdu o predošlých odsúdeniach je nesprávne, pretože zahľadanie platí na všetky predošlé odsúdenia. Trest je neprimeraný, právne bezúčelový vzhľadom na porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote po 5 rokoch od údajného skutku, hoci bolo preukázané, že sťažovateľ jazdí takmer bez priestupkov. Závery znalca sú svojvoľne ohýbané v neprospech

sťažovateľa, znalec si sám odporuje, tvrdiac, že droga mala takmer okamžitý nástup a zároveň obsah a koncentrácia drogy by boli časom iné.

10. Súd sa snažia bagatelizovať, že na sťažovateľa nikdy nebolo vyhlásené žiadne iné pátranie (pátranie pre údajné nenastúpenie do výkonu trestu je fiktívne), a zakrývať protiprávnu činnosť OČTK, keď priamo zasahujú do prezumpcie nevinny svojvoľným vyhlásením nevinného obvineného do pátrania v predmetnej veci bez rozsudku súdu.

11. Zbytočné dlhoročné prieskumy boli spôsobené neefektívnosťou a neúčelnosťou trestného konania, neprimeranou dĺžkou od vznesenia protiprávne a oneskorene vzneseného obvinenia do meritórneho rozhodnutia. Nebol zohľadnený tento aspekt, čo sa týka výroku o treste sťažovateľa, ktorý sa nepodielal na prieskumoch, preto tento aspekt opomenutia kompenzácie je nezdôvodnený, svojvoľný a protiústavný.

12. Porušenie čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru spočíva v odmietnutí všetkých sťažovateľom navrhovaných dôkazov súdmi na preukázanie klamstiev policajtov a ich nezákonnej činnosti v úmysle prekryť ich pochybenia.

13. Porušenie čl. 6 a 5 dohovoru sťažovateľ namieta, čo sa týka fázy protiprávných útokov a postupov policajtov v predprípravnom konaní, keď sťažovateľa neoprávnene zadržovali, držali v CPZ, neoprávnene vypočúvali, odmietali poskytnúť zdravotnú starostlivosť, nechali ho bez jedla a vody, bez právnej pomoci, nechali si podpisovať rôznorodé listiny, konkludentne sa vyhrážali odopínaním strelných zbraní a navodzovaním silných negatívnych psychických stavov. Dôkazy na preukázanie tohto konania súdy opomínajú vykonať, koncentrovali sa jednostranne len na dôkazy v neprospech sťažovateľa. Jedným z dôkazov bolo aj svojvoľné odopretie rekognície páchatel'a a nevykonanie navrhovaných pokusov, nepredvolanie svedkov na preukázanie neoprávneného držania v CPZ.

14. Dovolanie sťažovateľ považuje za nateraz nedostupný a neúčinný prostriedok procesnej ochrany, pretože podstata námietok smeruje proti nesprávnym skutkovým záverom, čo malo za následok vecnú nesprávnosť meritórnych rozhodnutí. Právomoc sťažovateľ odvodzuje od uznesenia sp. zn. II. ÚS 505/2022. Dovolací súd nie je skutkovým súdom, nie je daná jeho právomoc riešiť namietané skutkové vady v celom rozsahu väd, nie všetky námietky si sťažovateľ dovoľí kvalifikovať pod relevantné dovolacie dôvody, a preto preventívne uprednostňuje v kontexte námietok, protiprávných postupov a rozhodnutí i *deadline* právomoc ústavného súdu. Ak sa totiž niektoré námietky a dôvody kumulatívne prekrývajú s právomocou dovolacieho súdu, resp. ústavného súdu, potom sťažovateľ predpokladá právo subjektov vybrať si, ktorý súd uprednostní. Z dôvodu chronického zlyhávania Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je efektívnejšie obrátiť sa na ústavný súd ako na posledného mohykána spravodlivosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“). Na predbežnom prerokovaní ústavný súd potom preskúmal, či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K náležitostiam ústavnej sťažnosti:

16. Podľa zistenia ústavného súdu je ústavná sťažnosť z väčšej časti doslovne opakovaním obsahu odvolania (strany 3 až 9, strany 10 až 12 ústavnej sťažnosti), ku ktorému sťažovateľ pridáva právne dôvody, ktoré majú svedčiť o porušení označených práv.

17. Ústavná sťažnosť vo vzťahu k uzneseniu ČVS: ORP-158/OO-CA-2019 z 28. januára 2020, uzneseniam ČVS: ORP-158/OO-CA-2019 z 10. augusta 2020 a 1. mája 2020, uzneseniu z 31. marca 2019 v spojení s uznesením okresnej prokuratúry č. k. Pv 233/195502-4 z 30. apríla 2019, rozhodnutiu krajského riaditeľstva ČVS: KRPZ-ZA-OPP-270-001/2019 z 10. júna 2019, ako aj im predchádzajúcemu postupu nie je odôvodnená.

18. Odôvodnenie ústavnej sťažnosti je podstatnou (osobitnou) náležitosťou ústavnej sťažnosti a od jeho kvality sa v podstate odvíja možnosť prieskumu ústavného súdu. Jej nedostatok spravidla vedie k odmietnutiu ústavnej sťažnosti, pretože takúto esenciálnu náležitosť (m. m. II. ÚS 102/2019) nie je možné odstrániť ani osobitnou výzvou.

19. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ nie je zastúpený advokátom a žiadal o ustanovenie „obhajcu“ pred ústavným súdom, nie je od neho rozumné požadovať detailné právne dôvody (hoci právne dôvody sťažovateľ pri iných napadnutých rozhodnutiach sám uvádza, pozn.), avšak sťažovateľ neuviedol vo vzťahu k označeným rozhodnutiam žiadne dôvody, a to ani skutkovej povahy (neuviedol ani predmet označených rozhodnutí, nepripojil ich), a preto ide v tejto časti o neodstrániteľný nedostatok ústavnej sťažnosti a akékoľvek dopĺňanie dôvodov by predstavovalo v podstate podávanie novej ústavnej sťažnosti.

20. Pri označených právach podľa čl. 5 dohovoru ústavný súd neidentifikoval odôvodnenie vzťahnutelné na ktorékoľvek z označených rozhodnutí alebo opatrení. Ak sťažovateľ pod tento článok subsumovateľnú námietku o neoprávnenom zadržiavaní policajtmí v predprípravnom konaní (teda v postupe predchádzajúcom napadnutému rozsudku) neuviedol v odvolaní proti napadnutému rozsudku, ale až v ústavnej sťažnosti, potom ústavný súd sa ňou v zmysle zásady subsidiarity ani nemôže zaoberať, pretože je neprípustná z materiálneho hľadiska [§ 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde], a preto pri tomto článku okrem nedostatku odôvodnenia ako zákonnej náležitosti (vo vzťahu k rozhodnutiam a opatreniam) absentuje aj využitie zodpovedajúcej argumentácie v predchádzajúcom konaní pred všeobecnými súdmi (vo vzťahu k postupu zadržania policajtmí, ktorý však sťažovateľ v petite ani nenapádal).

21. Ústavnú sťažnosť v tejto časti ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom stanovených náležitostí.

III.2. K uzneseniu Okresného súdu Žilina sp. zn. CA-2T/16/2021:

22. Pri uznesení Okresného súdu Žilina sp. zn. CA-2T/16/2021 o trovách štátu sťažovateľ neuviedol jeho dátum, z príloh sťažnosti vyplýva, že ide o uznesenie vydané 9. apríla 2024, preto tento údaj doplnil ústavný súd. Išlo o rozhodnutie o trovách trestného konania, teda o otázku, ktorá dosahuje ústavnoprávnu dimenziu len vtedy, pokiaľ by bol v procese interpretácie a aplikácie príslušných

ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu zo strany všeobecného súdu obsiahnutý prvok svojvôle alebo extrémny rozpor s princípom spravodlivosti (napr. v dôsledku prepiateho formalizmu), či celkom nedostatočného odôvodnenia vydaného rozhodnutia. Sťažovateľ vo vzťahu k tomuto uzneseniu neuvádza nič konkrétne, iba naň vzťahuje všeobecné výhrady, tvrdí, že je predčasné, že neobsahuje žiadne odôvodnenie, neexistuje proti nemu obrana ani pred, ani po jeho vydaní, čo je protiústavné, že bolo vydané v rozpore so zákonom bez riadne a oprávnene odôvodnených návrhov, bez konfrontácie s obhajobou. Uvedené námietky vzhľadom na obsah predloženého rozhodnutia opatreného stručným odôvodnením nie sú spôsobilé na vyslovenie záveru o porušení označených práv (primárne práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivé konanie, resp. práva na obhajobu, ktoré sú vzhľadom na obsah námietok relevantné) týmto rozhodnutím, a preto ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

III.3. K porušeniu práv postupom, rozhodnutiami a opatreniami okresného súdu a okresného riaditeľstva:

23. Ústavný súd v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne.

24. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (m. m. III. ÚS 227/2016, II. ÚS 187/2012, II. ÚS 356/2016, I. ÚS 665/2016, I. ÚS 288/2019, IV. ÚS 374/2020). Ústavný súd, resp. jeho právomoc vyplývajúca z čl. 127 ústavy predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

III.3.1. K postupu a opatreniu okresného riaditeľstva z 27. januára 2020:

25. Sťažovateľ tvrdí, že opatrením z 27. januára 2020 (pravdepodobne v konaní ČVS: ORP-158/OO-CA-2019) ho OČTK dali do verejného pátrania pre nenastúpenie do výkonu trestu, teda pre vymyslený a fiktívny dôvod, čím bola porušená prezumpcia nevinoty. Ústavný súd na uvedenú námietku uvádza, že sťažovateľ neuviedol žiadne bližšie informácie o tvrdenom zásahu v tom smere, kedy sa dozvedel o namietanom opatrení, prípadne či využil možnosť žiadať prokurátora

o prieskum postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku. Od odpovedí na tieto otázky závisia závery posúdenia naplnenia podmienok včasnosti ústavnej sťažnosti a prípustnosti.

26. Napriek týmto nejasnostiam ústavný súd uvádza, že OČTK svoj postup zavíšili podaním obžaloby a bol to následne všeobecný súd – okresný súd, ktorý posudzoval zákonnosť postupu v prípravnom konaní (§ 238 ods. 1 Trestného poriadku), pričom v prípade zistenia závažných procesných chýb mohol odmietnuť obžalobu a vrátiť vec prokurátorovi podľa § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku. Sťažovateľ teda mal možnosť namietať nedostatky v postupe OČTK pred okresným súdom, ktorý mal právomoc posúdiť ich. V dôsledku právomoci okresného súdu je vylúčená právomoc ústavného súdu a ústavná sťažnosť musí byť odmietnutá pre nedostatok právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde. Okrem toho má sťažovateľ po rozhodnutí odvolacieho súdu naďalej možnosť namietať pred dovolacím súdom závery uvedené v uznesení krajského súdu, resp. ich absenciu (bližšie pozri časť III.4).

III.3.2. K príkazu okresného súdu sp. zn. 2Tp/29/2020 z 23. júla 2020:

27. Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že uznesením č. k. III. ÚS 273/2022-30 z 12. mája 2022 bola ako neprípustná odmietnutá sťažovateľova ústavná sťažnosť proti príkazu okresného súdu sp. zn. 2Tp/29/2020 z 23. júla 2020, ako aj proti postupu, ktorý mu predchádzal. Namietané bolo porušenie práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 14 ods. 1 paktu, práva na obhajobu podľa čl. 14 ods. 3 písm. b) paktu, práva byť súdený bez zbytočného odkladu podľa čl. 14 ods. 3 písm. c) paktu, zákazu sebaobviňovania podľa čl. 14 ods. 3 písm. g) paktu, práva nebyť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života podľa čl. 17 ods. 1 paktu samostatne, ako aj v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 ústavy, so základným právom podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, s čl. 3 ods. 1, čl. 7, čl. 21 ods. 1 a čl. 41 ods. 2 písm. a), b) a c) Charty základných práv Európskej únie.

28. Podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

29. Teraz prerokovávaná ústavná sťažnosť sa sčasti týka veci, o ktorej ústavný súd rozhodol, predmet (napadnuté rozhodnutie okresného súdu – príkaz) je v tejto časti totožný, zásadne zhodné sú práva, ktorých porušenie je namietané (právo na súdnu ochranu, na zákonného sudcu, na obhajobu, na rešpektovanie súkromného života). Uznesením č. k. III. ÚS 273/2022-30 z 12. mája 2022 sa rozhodovalo len o procesných podmienkach, ktoré ani v súčasnej ústavnej sťažnosti neboli splnené. Sťažovateľ nevyužil zákonom priznané prostriedky na ochranu svojich práv. Sťažovateľ síce podal odvolanie podľa § 306 ods. 1 Trestného poriadku, ale dovolanie podľa § 368 ods. 1 v spojení s § 371 ods. 1 Trestného poriadku nevyužil, tvrdiac, že dovolací súd zlyháva a že preventívne uprednostňuje právomoc ústavného súdu. Takéto paušálne tvrdenie ústavný súd nemohol akceptovať ako dôvod na uplatnenie výnimky zo zásady subsidiarity, a preto v tejto časti odmieta ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

III.3.3. K postupu a opatreniam okresného súdu:

30. Pri námietkach nasmerovaných proti postupu a opatreniam okresného súdu sp. zn. 2Tp/23/2019 z 24. júna 2019 a sp. zn. 2T/16/2021 zo 4. mája 2021 ústavný súd uvádza, že prípadné nedostatky týkajúce sa práva na obhajobu či zákonnosti postupu pri vydaní označených opatrení mohol sťažovateľ v rámci priebehu trestného konania namietať pred okresným súdom, resp. pred krajským súdom, ktoré mali právomoc zaoberať sa nimi. Sťažovateľ uplatnil uvedenú námietku v odvolaní. Sťažovateľ je naďalej oprávnený namietať tieto nedostatky súvisiace s právom na obhajobu v dovolaní založenom na dovolacom dôvode vyplývajúcom z § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a preto v tejto časti odmieta ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

III.3.4. K napadnutému rozsudku a predchádzajúcemu postupu okresného súdu:

31. Sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku odvolanie, o ktorom rozhodol uznesením krajský súd. Sťažovateľ teda využil možnosť podania riadneho opravného prostriedku proti napadnutému rozsudku, o ktorom bolo krajským súdom aj rozhodnuté. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.4. K porušeniu práv uznesením krajského súdu:

32. Ústavný súd s prihliadnutím na princíp už spomínanej subsidiarity zisťoval, či sťažovateľ mal proti prípadnému zásahu krajského súdu do jeho práv účinný právny prostriedok, ktorým by sa mohol domôcť ich ochrany. Zákonné predpoklady na ochranu základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy v priebehu trestného konania vytvárajú príslušné ustanovenia Trestného poriadku.

33. Podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu [písm. c)], rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom [písm. g)], rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť [písm. i)].

34. Ťažiskovou ústavnoprávnou argumentáciou sťažovateľa je tvrdenie o svojvôli, o nevysporiadaní sa s námietkami sťažovateľa, o nevykonaní dôkazov a ich rozpornom a jednostrannom hodnotení, o ľstivom postupe krajského súdu a o nelogickosti skutkových zistení. Napriek tvrdeniu sťažovateľa, že ide o skutkové okolnosti, jeho námietky sú zamerané najmä na nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov. Je nepochybné, že táto argumentácia sťažovateľa je subsumovateľná pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (m. m. III. ÚS 678/2021, IV. ÚS 546/2020, IV. ÚS 206/2020, III. ÚS 595/2021). Ak sťažovateľ odkazuje na právomoc ústavného súdu, opomína skutočnosť, že ani ústavný súd nie je „skutkovým súdom“.

35. V súvislosti s posudzovaním ústavnej udržateľnosti skutkových zistení v trestnom konaní ústavný súd poukazuje na svoju aktuálnu aplikačnú prax odvíjajúcu sa od nálezu ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 546/2020 z 23. februára 2021 uverejneného v ZNaU pod č. 18/2021 [postupne

osvojenú zo strany ďalších senátov ústavného súdu (I. ÚS 343/2022, I. ÚS 339/2022, II. ÚS 514/2022, II. ÚS 559/2021, III. ÚS 302/2022, IV. ÚS 15/2023, IV. ÚS 254/2022 atď.)), v zmysle ktorej dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nezodpovedá právo na obhajobu len vo formulačnom rozsahu čl. 50 ods. 3 ústavy (primeraný čas na prípravu obhajoby a možnosť obhajovať sa sám alebo prostredníctvom obhajcu), ale obhajobné práva v kontexte spravodlivého procesu podľa čl. 6 dohovoru, a teda aj v rozsahu čl. 46 ods. 1 ústavy (s odrazom najmä v § 34 Trestného poriadku), kam rovnako patrí právo na dostatočné vysporiadanie sa všeobecného súdu so všetkými otázkami podstatnými pre rozhodnutie.

36. Uvedené úvahy zároveň spätne potvrdzujú logickú previazanosť nastavenia vnútroštátneho systému ochrany základných práv, keďže rozhodovacia činnosť všeobecných súdov všetkých stupňov (vrátane dovolacieho súdu) v zásade pokrýva celý rozsah základných práv spojených s trestným konaním, ktorý je relevantný pre konanie o ústavnej sťažnosti, keďže všeobecné súdy plnia úlohu nielen ochrancov zákonnosti, ale aj prvotných ochrancov ústavnosti. Dovolanie predstavuje účinný právny prostriedok ochrany práv sťažovateľa (m. m. napr. II. ÚS 345/2020, III. ÚS 420/2021). Právomoc najvyššieho súdu preto predchádza právomoci ústavného súdu.

37. K rozhodnutiu iného senátu ústavného súdu, na ktoré sťažovateľ poukazuje a ktorým ústavný súd preskúmal ústavnú udržateľnosť skutkových záverov rozsudku krajského súdu bez ohľadu na to, či z iných dôvodov bolo proti nemu podané dovolanie, ústavný súd konštatuje, že založenie právomoci ústavného súdu rozhodovať o namietanom porušení základných práv rozhodnutím odvolacieho súdu bez zohľadnenia inštančnej sústavy všeobecných súdov (na čele s najvyšším súdom ako dovolacím súdom) nenašlo vzhľadom na judikatúrny vývoj odozvu v ďalšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu.

38. Podstatu a zmysel materiálneho poňatia základného práva na obhajobu [čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru] v podobe zaručenia reálnej a účinnej možnosti uplatnenia tohto práva v rámci trestného konania na účel bránenia sa proti obvineniu zo spáchania trestného činu (III. ÚS 148/05) je potrebné vždy vykladať v duchu zabezpečenia práva na spravodlivý súdny proces garantovaného v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Uvedenému právu zodpovedá postup všeobecných súdov podľa § 168 ods. 1 Trestného poriadku, ktorý normuje povinnosť súdov uviesť v odôvodnení svojho rozhodnutia, ktoré skutočnosti považuje za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Nezaujatie žiadneho takéhoto stanoviska predstavuje zjavnú neodôvodnenosť rozhodnutia, a tým aj popretie účelu práva na obhajobu, najmä ak v dôsledku nedostatočného odôvodnenia nie je obvinenému zrejmé, v akom rozsahu a akým spôsobom sa môže náležite procesne brániť.

39. Ústavný súd uvádza, že aj hodnotenie dôkazov alebo iná skutková okolnosť z hľadiska vysporiadania sa súdu s jej obsahom v odôvodnení jeho rozhodnutia (ako keď ide o akúkoľvek inú otázku podstatnú pre meritórne rozhodnutie súdu) sú obvineným uplatniteľné v dovolacom konaní ako námietky z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

40. Z hľadiska tohto dôvodu dovolania však ide o prieskum obhajobného atribútu spravodlivého procesu spočívajúci vo vyhodnotení dovolacím súdom, či sa skôr konajúce súdy spoľahlivo a nearbitrárne vyrovnali v odôvodnení svojich rozhodnutí s otázkami podstatnými pre rozhodnutie, čo zodpovedá obhajobným právam obvineného. Takú (kľúčovú) otázku dovolací súd nehodnotí v pozícii prvostupňového súdu alebo odvolacieho súdu (teda ako primárne skutkovú otázku, resp. otázku hodnotenia dôkazov), ale spôsob vysporiadania sa s ňou v odôvodnení rozhodnutia (v konečnom dôsledku) odvolacím súdom (do úvahy sa berie komplex oboch rozhodnutí, a to preskúmaného a prieskumného, resp. druhostupňového). Na odobrenie záverov skôr konajúcich súdov musí ísť o vyrovnanie sa s dotknutou otázkou udržateľným spôsobom. Dovolací súd nemusí nevyhnutne dospieť k rovnakému spôsobu vyriešenia tejto otázky, teda stotožniť sa s obsahom a rozsahom vlastnej úvahy skôr konajúceho súdu o otázke vyhovievania alebo odmietnutia tohto návrhu, taká úvaha však musí byť v odôvodnení prítomná (IV. ÚS 546/2020).

41. Za danej situácie, vychádzajúc zo subsidiarity právomoci ústavného súdu a rešpektujúc inštančnú postupnosť pri uplatňovaní subjektívnych práv, je vylúčené, aby rozhodnutie odvolacieho súdu podliehalo ústavnému prieskumu z rovnakých hľadísk, z akých môže byť ešte preskúmané dovolacím súdom. Je nevyhnutné, aby sťažovateľ splnil podmienku uplatnenia dovolania ako procesného prostriedku, ktorý mu zákon na ochranu jeho práv poskytuje, a to aj v prípade, ak namieta aj skutkové okolnosti v kontexte spravodlivého procesu. Dovolaciemu súdu tak poskytne príležitosť plne rozvinúť právomoc, keďže aj jemu patrí možnosť a povinnosť poskytnúť základným právam a slobodám sťažovateľa ochranu v medziach zákonom zverených kompetencií. Táto ochrana je v rámci vzťahu medzi všeobecnými súdmi a ústavným súdom podľa princípu subsidiarity delená a postupná, nie delená a súbežná. Právomoc ústavného súdu nastupuje spravidla až vtedy, ak sťažovatelia pred všeobecnými súdmi vyčerpajú všetky účinné prostriedky nápravy vo vzťahu ku konaniu, resp. rozhodnutiu ako celku.

42. Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd považoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti smerujúcej proti uzneseniu krajského súdu za predčasne podanú, v nadväznosti na čo ju pri predbežnom prerokovaní v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

III.5. K porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote:

43. Sťažovateľ nie úplne jednoznačne formuluje aj námietku o zbytočných priet'ahoch, pretože ju formuluje všeobecne (od vznesenia obvinenia do meritórneho rozhodnutia bez uvedenia konkrétností), ako aj preto, lebo ju vzťahuje akoby len na konečné rozhodnutie o treste, v ktorom sa nepremietla kompenzácia za neprimeranú dĺžku konania.

44. Ústavný súd konštatuje, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote (ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie) podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadnejších rozdielov, a preto aj ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje a vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, že možno namietané porušenie označených práv sťažovateľa posudzovať spoločne.

45. Jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Ústavná sťažnosť totiž zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo. Ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sa poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď ústavná sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom všeobecného súdu, ústavný súd ústavnú sťažnosť zásadne odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

46. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti neuvádza časové súvislosti, avšak z ústavnej sťažnosti vyplýva, že okresný súd rozhodol napadnutým rozsudkom z 28. marca 2023 a o trestnom obvinení už bolo právoplatne rozhodnuté krajským súdom 14. februára 2024, rozsudok bol sťažovateľovi doručený 29. apríla 2024. Sťažovateľom napádané trestné konanie bolo v čase podania jeho ústavnej sťažnosti právoplatne ukončené. Po nadobudnutí právoplatnosti a doručení vyhotovenia rozhodnutia teda už nemohol trvať stav právnej neistoty sťažovateľa.

47. O zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti ide, ak namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 110/02, II. ÚS 66/2011, IV. ÚS 473/2012, III. ÚS 288/2016, II. 59/2019).

48. K uvedenému ústavný súd vzhľadom na nejednoznačnosť námietky sťažovateľa dodáva, že je výsadnou úlohou všeobecných súdov, aby u usvedčených páchatel'ov trestných činov rozhodli o treste (čl. 50 ods. 1 ústavy), t. j. určili jeho druh a výmeru vzhľadom na všetky zákonné kritériá (prípadne o upustení od jeho uloženia, pozn.), a aby svoj záver riadne odôvodnili. Cez optiku základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces ústavný súd nemá možnosť priamo vstupovať do rozhodnutí všeobecných súdov o treste v zmysle konkrétneho posudzovania spravodlivosti, vhodnosti alebo primeranosti trestu (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva Aleksandr Aleksandrov proti Rusku z 27. 3. 2018, sťažnosť č. 14431/06, bod 22). Rovnaký záver platí aj pre teraz označené práva. Hľadisko spravodlivosti pri námietke o porušení práva na spravodlivý proces ústavný súd vo svojom prieskume uplatňuje na celé konanie, pričom podstatné je dodržanie garancií procesu (cesty), nie garancie spravodlivosti a vhodnosti samotného výsledku tohto procesu, ako ho v konkrétnom prípade vníma ten-ktorý účastník konania.

49. V zmysle uvedeného sú podľa ústavného súdu v prejednávanej veci v tejto časti prítomné dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.6. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom:

50. V zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže ustanoviť navrhovateľovi právneho zástupcu, ak navrhovateľ o to požiadava, ak to odôvodňujú jeho pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015).

51. Ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom (ako to vyplýva z časti III tohto uznesenia) je zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015, II. ÚS 193/2020). Keďže nebol splnený jeden z nevyhnutných predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhoviel (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júla 2024

Libor Duľa
predseda senátu